

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/82588>

Please be advised that this information was generated on 2019-02-22 and may be subject to change.

Camp

Mijmerend blader ik mijn vakantiefoto's nog eens door. Het lijkt al weer een eeuwigheid geleden. Het nare gevoel bekruipt me dat ik er ook dit jaar weer ingetrapt ben. Vakantie op een camping. En met mij nog vele miljoenen Nederlanders. Wonderlijk genoeg is de camping en dan vooral het waarom ervan een zeer weinig onderzocht sociaalgeografisch fenomeen. Wat bezielt ons om met z'n allen in een weiland te gaan zitten? En genoeg te nemen met een zeer klein pseudo-huis op wielen, dan wel wat stokken en een doek.

Kamperen komt van *campus*, wat zoiets betekent als open slagveld. Het is veelzeggend. Want de ergernissen van dit recreatieve open slagveld zijn een dankbaar gespreksonderwerp. De kleine standplaatsen, de krappe tent of caravan, de hitte of juist de nachtelijke kou, het slechte bed, het nachtelijke gekreun en gesnurk, de vieze wc's, de bezette douches, de bespottelijke animatieprogramma's, de onvermijdelijke insecten, de jengelende kinderen, de ruzies van de burens, het kleumen als het regent en het sjouwen met vieze vaat, vuil wasgoed, wc-rollen en poepdoos over de camping. Het is allemaal bekend. Kamperen maakt genadeloos de troosteloosheid van het leven duidelijk. En in alle openheid. Want de kleinschaligheid maakt dat er veel wordt gekeken naar en gesproken over elkaar. Socialiteit is de norm. Niet verwonderlijk wellicht dat ons woord kamp doorgaans als verplichtend, soms totalitair gezien wordt, zoals in strafkamp, opvoedkamp, schoolkamp, soldatenkamp en concentratiekamp.

Hoe hoger de opleiding, des te lager het aantal sterren van de camping

Lieflijker dan een internering is een camping als een klein dorp, een verbeelde gemeenschap met eigen omgangsregels op een klein territorium. Dat kleinschalig geluk en de ongemakken van het basale leven in een kleine gemeenschap van vreemden trekken blijkbaar ook aan, want het kamperen is een massagebeurt geworden. De enkele wetenschappelijke artikelen die erover gaan hebben het over de voortzetting van de eigen volkscultuur met andere middelen op andere plaatsen of juist het compenseren van de dagelijkse routine en het herscheppen, het letterlijk re-creëren van het drukke stadse zelf in het buitenleven. Maar minstens zo belangrijk is het elkaar bijna bezwerend doen geloven in de camping als geluksbeleving. Want als je niet beter zou weten is de bos- en weidvreugde in de kleinschalige nederzetting van vaak halfnaakte mensen die leven onder minimale omstandigheden bijna sektarisch. De horloges worden weggelegd, de schaamte verdwijnt, het grote genieten van natuur, elkaar en sterrenhemel staat centraal. Alles draait om de eenvoud. Luxe caravans en campers, een tv, draadloos internetten, dat geldt eigenlijk niet als echt kamperen. Althans niet bij de felste dweppers van een terugkeer naar natuur en volkscultuur. Opvallend is dan dat zij die kiezen voor de bewuste kitsch van de eenvoud doorgaans juist het best opgeleid zijn. Hoe hoger het opleidingsniveau, des te lager het aantal sterren van de camping dat gewenst wordt: de camping als *camp*. Ik leg de foto's terzijde. Dit jaar was de laatste keer. Denk ik. •

makende kunst van vandaag is morgen misschien weer vergeten. Een kunstwerk in de wijk kan dus al snel een symbool worden voor de smaak van de vorige generatie.

Liever ziet men galerieën in de wijk en kunstenaars als buurtbewoners. Daar richten de analyses in de academische tijdschriften zich dus ook op.

Essayistische tijdschriften, zoals in Nederland *Geografie* en *Agora*, hebben meer aandacht voor kunst. *Geografie* besteedt al jaren aandacht aan representaties van gebieden in film, literatuur, schilderkunst en muziek.

Agora wijdde vorig jaar een themanummer aan kunst in de openbare ruimte. Uit de artikelen blijkt dat de relatie tussen kunst en geografie interessant is, maar ook lastig te analyseren met traditionele technieken die op tellen en meten gericht zijn. Het effect van kunst op de ruimte, en de betekenis van die ruimte als onderdeel van een kunstobject, laten zich nu eenmaal moeilijk meten.

Een van de redactieleden van het themanummer van *Agora* was de Utrechtse promovendus Martin Zebracki. Hij doet onderzoek naar de veranderende ambities, productie en ervaringen van kunst in de publieke ruimte vanaf 1945 tot heden. Hopelijk kan hij de afstand tussen essay en academische analyse in zijn promotieonderzoek overbruggen. Het is in ieder geval mooi dat Zebracki het lef heeft zich 'kunstgeograaf en planoloog' te noemen.

Toilet terug

Het openbaar toilet van Koolhaas en Olaf wordt dit najaar teruggeplaatst op zijn oude plek aan de Reitemakersrijge in Groningen. Het hoort daar ook. Wat de studenten namelijk over het hoofd gezien hebben, is juist de binding met de plek. Wie de geschiedenis van de plek kent, weet dat het al vóór de plaatsing van het toilet een ontmoetingsgebied voor homoseksuele mannen was. Wie de kunst en de persoonlijke achtergrond van Erwin Olaf kent, weet dat hij daar natuurlijk op ingespeeld heeft. De titel van zijn fotocollage op Koolhaas' gebouwtje is niet voor niets *Battle of the sexes*. Bij de openingsmanifestatie gaf Olaf schertsend aan dat hij hoopte dat het gebouw het werk van de schandknappen een impuls zou geven.

Reken maar dat kunst ook wat kan betekenen voor de openbare ruimte! •